

RMDSZ

„Ez a mi
munkánk...”

Fontosabb változások a magyar közösség
helyzetében 2000 és 2004 között

Bevezet

Jelen kiadványunk a **Romániai Magyar Demokrata Szövetség** elmúlt négy évi tevékenységér l kíván átfogó képet nyújtani. Leltárnak is nevezhetnénk, de több annál, hiszen azt a politikai, gazdasági és társadalomszervezési folyamatot mutatjuk be, amely 1990-ben kezd dött, és természetesen ma is tart.

A bemutatott folyamat háttérében háromszázötvenezer tag és több mint háromezer helyi, megyei és országos szinten tevékenyked tisztségvisel munkája, egy következetes, kiszámítható Szövetség áll, amely hatékonynak bizonyult a magyar közösség érdekképviselete területén.

Arról, amit így együtt sikerült elérnünk, József Attilát idézve elmondhatjuk: „Ez a mi munkánk, és nem is kevés!”. Érvényes lehet ez az idézet arra is, amit eddig tettünk, de természetesen méginkább vonatkozik arra, amit ezután kell együtt megtennünk.

Az RMDSZ Ügyvezet Elnöksége

„Ez a mi munkánk...”

1. Anyanyelvhasználat

• A helyi közigazgatásról szóló (2001. évi 215. számú) törvény szabályozza a kisebbségi nyelvnek a **közigazgatás**-ban való használatát azokon a településeken, ahol valamely nemzeti kisebbség részaránya meghaladja a 20%-ot. A magyar nemzeti kisebbség esetében ez mintegy 320 municípiumot, várost vagy községet jelent, amelyekben mintegy 1,1 millió magyar él. A törvény értelmében:

- az anyanyelv használható a közigazgatási hatóságokkal való viszonyokban, ügyintézésben;
- a helyi közigazgatási hatóságok kötelesek mind román nyelven, mind pedig az illető kisebbség anyanyelvében válaszolni a megkeresésekre;
- azokban a helységekből, ahol a nemzeti kisebbség részaránya meghaladja a tanács egyharmadát, a tanácsosok használhatják anyanyelvüket a tanácsüléseken.
- A 2003 októberében módosított alkotmány kiterjeszti az anyanyelvhasználat jogát a megyei szintű államigazgatásra, valamint az **igazságszolgáltatási eljárásokra**.
- Úgyszintén, a helyi közigazgatási törvény elírásai alkalmazásának eredményeképpen országsszerte mintegy 1057 tele-

pülés neve olvasható magyar nyelven. A **kétnyelvű helységnév táblák** kifüggesztésén túl az RMDSZ szorgalmazta az utcák, terek és közintézmények elnevezésére és névváltoztatására vonatkozó jogszabály kidolgozását. Az RMDSZ-szel folytatott tárgyalásoknak köszönhetően a Román Vasutak vezérigazgatója határozatot hozott, amelynek értelmében eddig mintegy 217 település **vasútállomásán** helyezték el a magyar feliratot.

- A rendőrközpontokról szóló törvény kimondja a **kisebbségi nyelvet ismerő rendőrök** alkalmazásának kötelezettség-

gét azokban a területi-közigazgatási egységekben, ahol a nemzeti kisebbséghez tartozó személyek részaránya meghaladja a 20%-ot.

2. Anyanyelv oktatás

- A módosított alkotmányba sikerült beiktatni azt a javaslatot, amely szerint az eddig csak állami és magánintézményekben zajló oktatás kiegészül a **felekezeti oktatással**.
- Azon **közoktatási intézmények** (óvodák és iskolák) száma, amelyekben magyar nyelv oktatás folyik 1990 óta 2145-r l

2322-re emelkedett. Az 1989/1990-es tanévben egyetlenegy **önálló magyar tanítási nyelv középiskolánk** sem volt. 2003–2004-ben a kizárólag magyar nyelven oktató középiskolánk száma 58, a magyar tagozatokkal rendelkező intézmények száma pedig 75. Sikerült önálló középiskolákat létrehozni például Nagybányán (Németh László Liceum), Aradon (Csiky Gergely Liceum), Marosvásárhelyen (Bolyai Farkas Liceum), Máramarosszigeten (Leőwey Klára Liceum), Brassóban (Áprily Lajos Liceum), Maroshévízen (Kemény János Liceum).

- Látványosan n tt a **magyar nemzetiség egyetemisták** részaránya a romániai fels oktatásban: 1991-ben Románia 215 226 egyetemi hallgatója közül csak 8777 volt magyar nemzetiségű, és ebb l csak 581 folytatta tanulmányait magyarul. A 2002/2003-as tanévben országosan 596 297

egyetemistát tartottak számon, amelyből 25 762 volt magyar nemzetiségű, közülük 10 002-en tanultak magyarul.

- A **marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem** a magyar oktatási vonal külön beiskolázási számot kapott a 2004/2005-ös egyetemi évvel kezdődően.
- 2002-es tanévvel kezdődően több **csángóföldi iskolában** elkezdődött a magyar nyelv oktatása, ma 9 helységben összesen 450 gyerek részesül ebben.
- Míg a 1996/1997-es iskolai évben a romániai **szakoktatás**nak a magyarul tanulóik csak 1,1%-át tették ki (3851 tanuló), addig a 2002/2003-as iskolai évben ez 2,8%-ra emelkedett (9124 tanuló).
- Az Oktatási Főosztály **tankönyvprogramjának** keretén belül 2002-ben 4600 példányban két típusú, míg 2003-ban 14 500 példányban négy típusú tankönyvet adtunk ki. Így 19 100 magyar nyelv – matematika, fizika, közgazdaságtan, biológia, filozófia – tankönyvet sikerült eljuttatni ingyenesen a líceumi tanulókhoz.
- 2004-ben a **tanügyi költségvetés** 176 milliárd lej értékű többletfinanszírozásban részesült.
- A 2002. évi 7. számú törvény többlet lehetőséget teremt az államilag finanszírozott helyeken felül beiskolázható **tandíjmentes helyek** létrehozásával.
- Az RMDSZ által támogatott tanügyi törvényt módosító 2003.

„Ez a mi munkánk...”

évi 68. számú sürgősségi kormányrendelet értelmében az érettségi bizonyítvánnyal rendelkező diákok, akik az utóbbi 4 iskolai év valamelyikében (a korábbi 2 évvel szemben) nemzetközi tantárgyversenyeken, európai vagy olimpiai szintű művészeti és sportversenyeken helyezést értek el, felvételi vizsga nélkül jogosultak beiratkozni a felsőoktatási intézményekbe.

• A **Tanügyi törvény módosítására** és kiegészítésére vonatkozó 2004. évi 354. számú törvény számos olyan módosítást tartalmaz, amelynek rendeltetése:

- a helyi tanácsok döntési jogkörének növelése az állami közoktatási intézmények működéséhez szükséges alapok hatékony létrehozására, elosztására és felhasználására vonatkozóan. Minden, legkevesebb 200 diákkal illetve 100 óvodással (napközissel) rendelkező oktatási intézménynek saját költségvetése lesz. Az állami illetve helyi költségvetésből történő finanszírozás a fejkvóta elve (az egy diákra/óvodásra jutó kiadások) alapján valósul meg;
- az iskola ügyvezetésének összetételében részt vesznek a községi, városi, municípiumi vagy megyei tanácsok képviselői;
- azokban az iskolákban, ahol kisebbségi anyanyelv oktatás is folyik, a vezető tanácsban arányosan képviseltetik magukat az illető kisebbség nyelvén oktató tanárok.

A fejkvóta meghatározása az oktatás nyelvének függvényében történik (anyanyelvi oktatásban résztvevő diákra nagyobb fejkvótát számolnak).

• A Tanügyi Törvény módosítása során az RMDSZ javaslatai alapján vált lehetvé a **létszám alatti osztályok m ködtetése** kis településeken vagy szórványvidéken a kisebbségek nyelvén is, a már csaknem teljesen elorvasztott anyanyelv szakoktatási hálózat újraindítása, fejlesztése, az anyanyelv egyetemi felvételi, a magyar csoportok, karok indítása a felső oktatás különböző intézményeiben, egyes iskolai okmányok anyanyelv megszövegezése.

• Az RMDSZ Programja az önálló magyar állami egyetem létrehozásának útján köztes megoldásként el irányozza a **magyar karok** megszervezését a létező állami intézmények keretében. Oktatási F osztályunk kiemelt kérdésként kezeli a Babe -Bolyai Tudományegyetem keretén belül létrehozandó két önálló magyar kar szakmai-koncepció tervezetének elkészítését.

• Az **egyetemi konzorciumok** létrehozására vonatkozó 2004. évi 267. számú törvény lehetvé teszi két, vagy kettől több egyetem szerződéses alapon való társulását, er forrásai hatékonyabb felhasználását. A tanügyi programok közötti átjárhatóság biztosítása révén egyúttal hozzájárul az oktatói, valamint a tudományos kutatási tevékenység színvonalának emeléséhez.

• Alapvetően pozitívumként emeljük ki, hogy valamely konzorcium keretén belül ideiglenes m ködési engedéllyel rendelkező egyetem is szövetkezhet akkreditált egyetemmel, így a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, amely még nem akkreditált, részese lehet az ezután létrehozandó egyetemi konzorciumok valamelyikének, élvezve az ebből eredő előnyöket.

• A **szórványtelepülések anyanyelv oktatási** gondjainak megoldására egy több lépcsős koncepció kidolgozása van folyamatban. Az első szakasz egy erdélyi regioná-

„Ez a mi munkánk...”

lis szórványkollégiumi hálózat kiépítése, amely megoldaná a nagy övezeti problémákat. A második szakasz kistérségi iskolaközpontok kialakítását célozza, amely nyitott a bentlakások rendszerére, és amelyhez megfelelő ingázási hálózat is társulna. Harmadsorban a többszázéves magyar nyelvű iskolák hálózatának létrehozott közpon-

tok üzemeltetése kerülne előtérbe. Negyedik problémaként az **árvaházi gyerekek** kérdése merül fel. Mivel az állam 2007-ig az általa működtetett gyermekotthonok teljes felszámolását tervezi, a nevelési szülőkkel való együttműködéssel lehetőségek nyílnak arra, hogy visszanyerjünk iskoláinkba számos magyar gyermeket.

3. Anyanyelv kultúra

- Az RMDSZ sürgette azon pénzügyminisztériumi rendelet elfogadását, amely alkalmazza az Adóügyi törvénykönyv azon cikkelyét, amely szerint a befizető egyének évi jövedelemadójának 1%-át átutalhatja **civil szervezeteknek, egyesületeknek, alapítványoknak, egyházaknak.**
- A **magyar kulturális szervezetek** programjainak az elmúlt években a Minisztérium és Egyháziügyi Minisztérium költségvetéséből való részesedése növekedett. A kizárólag magyar vonatkozású, az Igazgatóság által támogatott rendezvények száma 2001-ben 34, 2002-ben 45, 2003-ban 47 volt.
- A **könyvkiadás** területén az utóbbi évek tapasztalata szerint a kisebbségek nyelvén megjelenő könyvek a szubvenciókból 10%-ban részesülnek. Összesen 800 millió lej szubvencióban részesültek a magyar nyelvű könyvek legfontosabb kiadói.

- A folyóiratok szubvencionálására fordított összeg 440 millió lej.
- Az RMDSZ hathatós munkája eredményeként a **marosvásárhelyi Nemzeti Színház** finanszírozására elírt összeg 2003-ban 6 milliárd, 2004-ben 5 milliárd lejjel növekedett, ezen kívül 4,2 milliárd lejt utaltak ki beruházásra. A **Kolozsvári Magyar Színház** különböző rendezvényeit sikeresen megközelítőleg egy milliárd lejjel támogatni.
- Támogattuk a **magyar házak** programjait, új m vel dési központok és tájházak létrejöttét Szilágysomlyón, Zilahon, Nagyenyeden, Besztercén, Tacson, Felsővisón, Mérában.
- A **Communitas Alapítvány** révén folyamatosan növekedett a romániai magyar sajtó támogatása. Ennek értéke 2002-ben 3,2 milliárd, 2003-ban 7,5 milliárd, 2004-ben pedig 9,2 milliárd lejre rúgott. Szintén ebből a forrásból támogattuk a romá-

„Ez a mi munkánk...”

niai magyar civil és ifjúsági szervezeteket és programokat, melynek értéke 2002-ben 4,2 milliárd, 2003-ban 8,5 milliárd, 2004-ben 12,5 milliárd lejt volt. 2003-tól a szövetségközösségekben tevékenykedő oktatókat, nevelőket, valamint fiatal alkotóművészeket is támogatásban részesítjük, 2004-től pedig ifjú kutatók külföldi tanulmányutakon, konferenciákon való részvételét is finanszírozzuk.

- Az RMDSZ M vel dési és Egyháziügyi F osztálya állandó kulturális információs központ szerepét is betölti a hazai és külföldi magyar civil szervezetek számára. A F osztály az EMKE-vel közösen minden évben kiadta az erdélyi magyar m vel dési **Eseménynaptárt**, 2001-től román nyelven is.
- Folytatjuk az úgynevezett **Fehér folt programot**, annak ér-

dekében, hogy minden – magyarok is lakta – településen legyen törvényesen bejegyzett magyar civil szervezet.

- Az eltelt négy év alatt 25 mell- és egész alakos **szobor** avatására került sor Erdély szerte.
- Az **aradi Szabadság-szobor** körüli vita kapcsán dokumentum-füzetet szerkesztettünk és jelentettünk meg román nyelven.
- Az RMDSZ 2003 nyarának végén székelyföldi ismerkedé-

si körutat szervezett a romániai nemzeti kisebbségek képviselői számára. Erre az alkalomra a M vel dési F osztály a magyarság történetét, az erdélyi magyarság 1918 utáni helyzetét, valamint az RMDSZ-t, a romániai magyar civil szervezetek tevékenységét, a tanügyi helyzetünket, egyházainkat, valamint hivatásos művészeti intézményeinket röviden bemutató román nyelvű kiadványt szerkesztett *Maghiarii* címmel.

4. Egyházügy

- A M vel dési F osztály összeállította a magyar történelmi egyházaktól elkobzott **ingatlanok teljes jegyzékét** és elkészítette annak korszerű számítógépes adatbázisát.
- A 2002. évi 501. számú törvény alapján a magyar történelmi egyházak számára 336 ingatlan-visszaigénylési kérelmet hagyott jóvá az Országos Restitúciós Bizottság. Az Evangélikus Püspökség tulajdonába 12 épület, az Erdélyi Református Egyházkerületnek 91, a Királyhágómelléki Református Egyházkerületnek 71, a Gyulafehérvári Római Katolikus Érsekségnek 65, a Nagyváradi Római Katolikus Püspökségnek 41, a Temesvári Római Katolikus Püspökségnek 15, a Szatmári Római Katolikus Püspökségnek 13, valamint az Unitárius Püspökségnek 28 került vissza.

- Az RMDSZ közbenjárására, a magyar történelmi egyházak számára költségvetési alapokból **templomépítésre és javításra kiutalt összeg** 2001-től kezdődően növekvő tendenciát mutat (2001-ben 4,65, 2002-ben 7,4 és 2003-ban 12,2 milliárd lej).
- Az RMDSZ törekvéseinek eredményeként 2004-ben a költségvetési tartalékalapból 23,5 milliárd lejjel növelték a Menedéki Minisztériumnak kiutalt összeget, amelyet az erdélyi egyházi épületek javítására és felújítására fordítottak.
- A lelkészek, illetve az egyházi alkalmazottak javadalmazására vonatkozó 2000. évi 244. számú törvény értelmében a civil alkalmazottak biztos havi jövedelemhez jutottak.

5. Anyanyelv sajtó

- Beindult Kolozsváron a napi nyolc órás, felekezeti közösségi rádió, az **Agnus Rádió**.
- A **magyarul is sugárzó m. sorszolgáltatók** száma 20-ról közel 90-re nőtt. Az elmúlt időszakban Resicabányán, Fogarason, Besztercén, Nagybányán, Segesváron is készült magyar nyelvű adás.
- A **marosvásárhelyi és a kolozsvári rádiók** URH-s frekvenciákat kaptak, a marosvásárhelyi rádió m. sorainak időtartama 5 órától 7 órára, a kolozsvárié 4 órától 5 órára nőtt. Sikerült

- letenni egy **magyarul sugárzó katolikus rádió** alapját Nagyváradon.
- A Román Televízió két épületet kapott kormányhatározattal, illetve megyei tanácsi döntéssel – így 2005-ben beindulhat román és magyar nyelven a **marosvásárhelyi területi televízió-stúdió**.
- A csángók által lakott területeken megvalósult a magyar nyelvű tévécsatornák kábelrendszerbe való beiktatása.

A közszolgálati rádió és televízió magyar tagozatának vezetőivel közösen kidolgoztuk az egész napos magyar nyelvű rádió és TV adások sugárzási tervét. Ennek teljes megvalósítása folyamatban van.

- Az Audiovizuális törvénybe sikerült beépíteni azt a normát, mely szerint legalább egy kisebbségi nyelven kell sugározni adást azokon a településeken, ahol az illető nemzeti kisebbség aránya meghaladja a 20%-ot.

6. Nemzeti szimbólumok használata

- 2002: Kormányhatározat ismeri el a nemzeti kisebbségek jogát, hogy szimbólumaikat, például a nemzeti lobogót és a himnuszt szabadon használják.
- 2004: Kitartó politikai küzdelemmel sikerült elérni, hogy aradi T. szobor-téren visszaállítsuk a Szabadság szobrot.

7. Státustörvény

- 2001decemberében román-magyar megállapodás született a két ország között, amely a kedvezménytörvény alkalmazhatóságát, illetve az oktatási-nevelési támogatásoknak személyekhez való eljuttatását tette lehetővé.
- A kedvezménytörvény módosítása során RMDSZ javaslat-

ra az **oktatási-nevelési támogatást** kiterjesztik az egy gyermekes családokra is. Ezáltal 70 000-ról 150 000-re emelkedett az erdélyi jogosultak száma. Az idén eddig 107 601 jogosult gyerekek fogadták el a pályázatát, illetve 5281 hallgatói támogatást hagytak jóvá.

- 2004. szeptember 24-ig 490 697 személy nyújtotta be a **Magyar igazolvány** iránti igénylését.

8. Államosított javak visszaszolgáltatása

- A **mez gazdasági és erdős területek** tulajdonjogának visszaállítását szabályozó 2000. évi 1. számú törvény 50 év után lehetővé teremtett a helyi önkormányzatok, a közbirtokosságok, az oktatási és egyházi intézmények, valamint a természetes személyek számára a föld, valamint az erdős területek visszaszerzésére. A törvény végrehajtásának gyorsítása érdekében az RMDSZ részt vett a mez gazdasági és erdős területek tulajdonjogának visszaállítását szabályozó törvényt módosító 2001. évi 102. számú sürgősségi kormányrendelet kidolgozásában, majd az ezt elfogadó 2002. évi 400. számú törvény kidolgozásában.

- A jogtalanul elvett **ingatlanok** visszaszolgáltatásáról szóló törvény (2001. évi 10. számú törvény) alapján első sorban a magánszemélyektől elvett épületek és belterületek kerültek vissza jogos tulajdonosaikhoz.

„Ez a mi munkánk...”

• Megjelent a jogtalanul elvett közösségi ingatlanok visszaszolgáltatásáról szóló 2004. évi 66. számú törvény. Ennek értelmében azok a civil szervezetek, amelyeket a diktatúra idején megszüntettek, és ingatlanaikat elkobozták, visszaigényelhetik egykori ingatlanaikat.

• Az **egyházi ingatlanok** visszaadásáért felelős bizottsághoz közel 7600 kérelmet intézettek, ebből közel 2000 a magyar történelmi egyházak által visszaigényelt ingatlanok száma. Az ingatlanok visszaadásáért felelős Kormánybizottság 2004. szeptember 16-ig 12 alkalommal ülésezett, összeségében 574 ingatlanról hozott elvi döntést, ezek közül 326 a magyar egyházak tulajdonába került ingatlan. Ennek elérésében döntő szerepe van az RMDSZ és az egyházak közötti együttműködésnek és az egyházi jogtanácsosok tevékenységének.

• A **földtörvény** hatályba lépésének időpontjától országos viszonylatban 11 052 051 hektár terület került vissza eredeti tulajdonosához (9 490 939 mezőgazdasági földterület és 1 561 112 erdőterület), amely a visszaszolgáltatásra került föld- és erdőterületek 91,3%-át teszi ki, illetve 4 695 778 tulajdonlevelet bocsátottak ki, amely a föld- és erdőterület tulajdonvisszaigénylése érdekében benyújtott kérvények 97%-nak felel meg.

• Csak a Székelyföldön több mint 250 000 hektár közbirtokos erdő került vissza a tulajdonosokhoz.

9. Gazdaság

• Az RMDSZ kitartó munkájának is köszönhető, hogy 2004-ben megkezdődött az **észak-erdélyi autópálya** megépítése.

tése Brassó–Segesvár–Marosvásárhely–Kolozsvár–Zilah–Nagyvárad útvonalon. 2008-ig befejez dik a Bors–Berettyóújlak és Gyalu–Kolozsvár–Aranyosgyéres–Marosvásárhely útvonal.

- Az RMDSZ tevékenysége a **gazdasági reformfolyamatok felgyorsítására** és a korszer piacgazdaság m ködését biztosító intézmények kiépítésére összpontosított. E célkit zé-

sek különböz jogszabályokba bevitt módosítások által érvényesülnek.

- Az RMDSZ tevékenysége ugyanakkor az **Európai Unióhoz való csatlakozáshoz szükséges törvényes keret** megteremtésére is összpontosított.
- Minden költségvetési törvény tartalmazott olyan összegeket, melyek az **infrastruktúrát** érint beruházásoknál a magyarok által lakott területekre vonatkozó kitételeket segítték és segítik.
- Az **ipari parkokról** szóló 2002. évi 490. számú törvény értelmében ipari parkokat hoztak létre a nemzeti kisebbségek által is lakott megyékben, az érvényben lév jogszabályoknak megfelel en.
- Az érvényben lév megállapodások értelmében a szállítási, építési, és idegenforgalmi minisztérium átveszi az RMDSZ által kidolgozott prioritáslistákat, amelyek a következ programok finanszírozási igényeit tartalmazzák: **megyei és helyi utak** javítása, karbantartása és korszer sítése, **lakásépítés, víz- és csatornahálózat** kiépítése, **sporttermek** létrehozása, **helyi érdekelttség repül terek** m ködtetése.
- A **kis és közepes-vállalkozások (KKV)** létrehozását és fejlesztését ösztönz 2004. évi 346. számú törvény számos RMDSZ javaslatot tartalmaz, akárcsak a természetes és jogi személyek, családi vállalkozások cégbejegyzési eljá-

„Ez a mi munkánk...”

rásának, pénzügyi bejegyzésének, valamint jogi személyek m kódési engedély-megszerzésének egyszer sítésére (**egyablakos ügyintézés**) vonatkozó 2004. évi 359. számú törvény.

- Az RMDSZ **Gazdasági F osztálya** folyamatos kapcsolatot ápol a romániai magyar vállalkozói réteggel az információcsere, valamint egy vállalkozói adatbázis összeállítása érdekében.
- A F osztály több **gazdasági tanácskozás** szervezésében vállalt szerepet:
 - Románia általános és gazdasági regionális fejlesztési problémák megvitatása és megoldási lehet ségek kidolgozása érdekében 2002. augusztus 15-én Nyárad-szentmártonban megszervezett gazdasági tanácskozáson az RMDSZ parlamenti képvisel i, önkormányzati vezet i és gazdasági szakemberei megfogalmazták az RMDSZ hosszú távú gazdasági stratégiai célkit zéseit és cselekvési prioritásait a gazdaságpolitika területén;
 - 2002-ben *Önkormányzatok felkészítése az európai integrációra* néven oktatási programot indítottunk az Európai Unió pályázatok összeállításáról és régiófejlesztésr l;
 - 2003 – *Az EU házhoz jön* elnevezés kis- és középvállalkozásoknak szóló képzéssorozat elindítására került sor. A képzéssorozat 2007-ig 50 helyszínt jelent.

10. Mez gazdaság

- A **mez gazdasági hitelt** szabályozó 2003. évi 150. számú törvény el írásai szerint a hitel egy termelési ciklusra szól, 360 nap alatt kell visszafizetni. Amennyiben a termel betartja a szerz désbe foglalt feltételeket, a hitel kifizetésekor, az összeg 30%-ig terjed értékét nem kell visszafizetnie.
- Az **állatorvosi szakma** megszervezését és gyakorlását szabályozó 2003. évi 592. számú törvény javítja az állatorvosi munkavégzés feltételeit, továbbá EU-konform állategészségügyi normákat vezet be.
- Az **állategészségügy** m kódésér l szóló 2004. évi 215. számú törvény megszünteti az „üzemi állatorvosi” státust, bevezeti a tisztiorvosi szolgálatot (az állam által fizetett állatorvosok, akik f ként ellen rzési és laboratóriumi munkákat végeznek), valamint a magán állatorvosi státust (szakmai szervez désük az Állatorvosi Kollégium).
- Tovább folytatódott az **állattenyésztés** támogatása, ideértve a pénzügyi támogatások meg részét és az állattenyésztési értékek javításának további támogatása révén.
- A **szövetkezeti kerettörvény** gyakorlatilag RMDSZ kezdeményezés, megítélésünk szerint a vidékfejlesztés egyik fontos eleme lehet, és a következő években reális lehet sé-

get teremt a vidéken élők közösségei számára, hogy európai pénzalapokból támogatásokhoz juthassanak.

- Az erdőrendtartásról szóló 2002. évi 75. számú törvény lehet vé teszi majd a magántulajdonban levő és a közbirtokosági erdős területek hatékonyabb kezelését, ugyanakkor megerősíti a magánerdészetek jogi státusát.
- Az erdős területek jogi forgalmáról szóló 2002. évi 66. számú törvény esetében az RMDSZ frakció szakemberei módosító javaslatának a lényege, hogy az erdős területek adásvétele során az államnak ne legyen kizárólagos elvásárlási joga. Ennek első sorban a társtulajdonost és a szomszéd tulajdonost kell megilletnie, és csak ezt követően az államot.
- Az erdőrendtartási törvény módosításáról és kiegészítéséről szóló 2004. évi 120. számú törvény alapjaiban változtatja meg az erdőgazdálkodási törvényt, és az RMDSZ támogatásával létrehozott magánerdészeti struktúráknak is megfelelő helyet biztosít. A magánerdészetekre és a közbirtokosági területekre vonatkozóan megszűnik a kormány által meghatározott, kitermelhető fagyoménységet megállapító kvótarendszer: 10 évre szóló üzemterv alapján történhet a fakitermelés, ami azt jelenti, hogy decentralizálódik a fakitermelési folyamat, tehát a fakitermelés az erdőtulajdonos szempontjaihoz igazodik.

11. Szociális tevékenység

- A **nyugdíjasok** helyzetének javítását az RMDSZ mindig prioritásként kezelte, különös tekintettel a nyugdíjzátszámításra, az utódnyugdíj és a munka-régiség kérdéseire. A Szövetség ezekre vonatkozó javaslatait elvben elfogadta a Kormány, beépítve az általa kibocsátott jogszabályokba.
- A **magánnyugdíjalapok létrehozásáról** szóló törvénytervezet elfogadása továbblépést jelent az uniós országokhoz hasonló társadalombiztosítási rendszer (a hárompilléres nyugdíjrendszer) kiépítésében.
- 2004-ben beindul a **nyugdíjak újraszámítási/újraértékelési folyamata**.
- A kis nyugdíjasok támogatása pótlólagos segélyek formájában történik.
- A 2003. évi 67. számú sürgősségi kormányrendelet a - volt **termel szövetkezetekben dolgozó személyek nyugdíjának** emelését szabályozza (megduplázza a nyugdíjakat).
- Az RMDSZ kezdeményezésére jött létre a 2002. évi 309. számú törvény, amely az **1950–1961 között munkaszolgálatot teljesített személyek** jogaira, valamint a számukra nyújtandó elnyökre vonatkozik: minden munkában töltött hónapért 15 000 lej érték járuléka (a túlélt házaspárnak 50%-a

az összegnek), ingyenes orvosi ellátás, mentesítés a rádió és televízió el fizetési díjaktól.

- Az **egyszülős, a sok gyermekes és a nyugdíjas családok** védelmének megerősítését, amely hasonlóképpen az RMDSZ javaslatára került be a a 2003. évi 105. sürgősségi kormányrendeletbe.
- A 2003. évi 9. és 23. számú sürgősségi kormányrendeletek módosítják a 2000. évi 19. számú nyugdíjtörvény **gyerekevelési segélyre** vonatkozó kitételeit. Az újabb rendelkezések értelmében, a gyerek születése előtt, a nyugdíjalaphoz való minimális hozzájárulási időszak 10 hónap, a GYES pedig a társadalombiztosítási költségvetés által meghatározott átlag bruttó fizetés 85%-át képezi.
- A Szövetség prioritásként kezelte, és kezeli a **nemzetiségi okokból üldözött személyek** számára nyújtandó elnyújtott biztositását, így aktív szerepet vállalt az ezt szabályozó 2000. évi 189. számú törvény kidolgozásában, majd elfogadtatásában.
- 2004-ben a **hátrányos helyzetű személyekre** vonatkozó intézkedési terv kidolgozása azzal a céllal történt, hogy hozzáférhetővé tegyék számukra a környezetet, illetve integrálják és újraintegrálják a hátrányos helyzetű személyeket a munkaerőpiacon.

„Ez a mi munkánk...”

- A **munkanélküliségről** szóló 2002. évi 76. számú törvény értelmében, az RMDSZ javaslatára bevezették a pályakezdeknek nyújtott támogatást, megnövelték az elírt munkanélküli segély mértékét.
- A **lakások finanszírozásának szabályozó** 2004. évi 48. sz. sürgősségi kormányrendelet esetében az RMDSZ fenntartotta azon javaslat elfogadását, miszerint a kisjövedelmű családok támogatása rugalmasabban történjen, az éghajlat és a konkrét helyi időjárás figyelembevételével.

12. Költségvetés és regionális fejlesztés

- Az RMDSZ-SZDP protokollum eredményeként 2002-től kezdődően minden költségvetési évben növelték a **decentralizációt** célzó, a helyi tanácsok finanszírozására szánt, a jövedelmi adóból a helyi közigazgatási hatóságoknak visszaosztott összegek mértékét.
- A **2001. évi költségvetési törvénytervezet** vitája során, jelentős lépések történtek a decentralizáció érdekében.
- **2002-ben** a beindított pénzügyi decentralizációs tendencia folytatásaként a helyi önkormányzatok költségeinek finanszírozására a személyi jövedelemadóból visszaosztott összegek aránya 62,5%-re növekedett az előző évi 61,5%-ról,

országos viszonylatban a megyéknek kb. 45 milliárd lej többletfinanszírozást jelentett.

- **2003-ban** a helyben maradó arány 62,5%-ról 63%-ra növekedett. Ez országos viszonylatban 37 267 milliárd lej többletfinanszírozást biztosított a megyéknek. Említésre méltó az a négy kormányhatározat is, amelyek értelmében, a Szövetség képviselőinek javaslatai alapján Kovászna, Harghita, Bihar és Szilágy megyék 100 milliárd lej értékű költségvetés-kiegészítésben részesültek 2003-ban.
- Az Oktatási Minisztérium költségvetéséből sikerült 200 mil-

liárd lej érték alapot elkülöníteni az egyes **közoktatási intézmények épületeinek** befejezésére, illetve a már meglévő k korszer sítésére.

- **2004**-ben az egyeztetések eredményeként egyes erdélyi megyék (Kovászna, Hargita, Maros, Szatmár, Szilágy) kormányhatározat útján jutnak többletösszegekhez (55 milliárd lej b l Hargita megyének 15 milliárd lejt, a többi megyének 10–10 milliárd lejt utaltak át) helyi vagy regionális programok finanszírozására.
- A **decentralizációra** vonatkozó 2004. évi 339. számú keret-törvény a központi és helyi közigazgatás reformjának folytatását, valamint a helyi adminisztratív és pénzügyi autonómia megszilárdítását célozza.
- A **régiófejlesztésre** vonatkozó 2004. évi 315. számú keret-törvény az összehangolt intézményközi együttm kódést, a feladatok világos megosztását, a résztvev intézmények felel s és érdekelt közrem kódését, a szerz désalapú munkafolyamatot, a helyi önkormányzatok aktív részvételét célozza. Végs változat szerint Románia területén nyolc fejlesztési régió kerül kialakításra. Az RMDSZ nem értett egyet a kialakuló régiók számával, ezért módosító javaslattal próbálta növelni a régiók számát, a kilencedik régió Hargita, Kovászna és Maros megyékb l alakult volna ki. E módosítást nem sikerült elfogadtatni.

13. Egészségügy

- Az RMDSZ hozzájárulásával született meg a kórházak szervezésér l és m kódésér l szóló törvény is. Ennek értelmében a **kórházak** a helyi önkormányzatok hatáskörébe kerülnek.
- A Szövetség következetesen fellépett annak érdekében, hogy a **családorvosok** megvásárolhassák az egészségügyi rendel ket. Ezt szentesíti az 1998. évi 124. számú kormányrendeletet jóváhagyó 2001. évi 629. számú törvény.
- Az RMDSZ szorgalmazza a **betegbiztosítási magánpénztárak** és alapok létrehozását.
- A 2001. évi 598. számú törvény kitételeinek megfelelő en az orvosi rendel kben tevékenyked orvosok kedvezményekben részesülnek, továbbá az RMDSZ javaslatára a pénzforrások b vítését is tartalmazza a jogszabály.
- A 2001. évi 321. számú törvény értelmében a 0–12 hónapos csecsem k **ingyenes tejpör** ellátásban részesülnek.
- A 2003. évi 141. számú törvény el írásai szerint ugyancsak a 0–12 hónapos csecsem k **ingyenes gyógyszeres kezelés**ben részesülnek.
- Az **állandó egészségügyi ellátást biztosító központok** szervezésére és m kódésére vonatkozó 2004. évi 263. számú tör-

„Ez a mi munkánk...”

RMDSZ

vény – a nehezen megközelíthet helységek egészségügyi ellátását oldja meg – ezek a központok családorvosok társulásai által fejtik ki tevékenységüket. Az RMDSZ javaslatára a keretszerzésben évente elkülönített pénzügyi alapról finanszírozzák ezeket a központokat. A jogszabály 2005. január 1-jétől lép érvénybe.

14. Ifjúság

- A **fiataloknak építendő lakások**, valamint sporttermek építésének finanszírozásáról szóló 2002. évi 195. számú törvény értelmében több magyarlakta településen megkezdheték az építkezést.
- A **diákhitel** nyújtására vonatkozó szabályzások alkalmazása kapcsán az RMDSZ sürgette módszertani szabályok gyors kidolgozását.
- Sikerült megtalálni és megvalósítani azt a hidat, amely lehetővé tette az RMDSZ és az ifjúsági szervezetek közötti intézményes kapcsolattartást. 2002. márciusában megalakult a **Magyar Ifjúsági Értekezlet**.

- A Magyar Ifjúsági Értekezlettel közösen szervezzük minden év februárjában a 300 fős téli táborot Hargitafürdőn, júliusban a 350 fős EU integrációs táborot Tusnádfürdőn és a középiskolásoknak szóló informatikai Neumann táborot, augusztusban a 40 000 fős Féliszigetet Marosvásárhelyen, szeptemberben a 100 fős Akadémiát Félisfürdőn.

Együtt dolgoztunk és
együtt ünnepeltünk...

Folytassuk együtt!

www.rmdsz.ro